
Nuorten parlamentin asialistalla muovit, ilmastonmuutos ja nuorten mielenterveyteen liittyvät teemat

Nuorten parlamentti on yksi demokratiakasvatuksen menetelmä, jota toteutetaan eduskunnan ja Kehittämiskeskus Opinkirjon yhteistyönä. Tavoitteena on innostaa nuoria yhteiskunnalliskunnalliseen keskusteluun mukaan ja seuraamaan ajankohtaista yhteiskunnallista keskustelua. Toimintaa toteutetaan peruskoulun päättöluokilla suomeksi ja ruotsiksi.

Nuorten parlamentin istuntopäiväksi oli varattu 27.3.2020, mutta COVID-19-pandemian vuoksi istunto peruutettiin. Jotta nuorten tekemä valmistelutyö ja pohdinnat esitettäviksi suullisiksi kysymyksiksi eivät menisi hukkaan, päätettiin koota kysymykset yhteen, kuten olemme tehneet muidenkin istuntojen osalta. Vaikka nuorten pohdinnat ovat mahdollisesti poikkeusajan aikana muuttuneet, nuorilla on kuitenkin toive saada ajatuksensa esiin monilla elämän alalla. Voi sanoa, että kaikki asiat ovat nuorten elämää koskettavia asioita. Nämä nuorten istuntoon lähetetyt kysymykset ovat arvokkaita kuvaamaan osallistuvien ajatuksia merkityksellisistä yhteiskunnallisista ajankohtaisista teemoista vuoden vaihteen 2019-2020 tienoolla.

Nuorten parlamentin istuntoon ilmoittautui 167 koulua, mikä on ennätys. Ilmoittautuneista kouluista istuntoon valmistautui 159. Suomalaista perusopetusta ulkomailla antaville kouluille varattiin yksi kiintiöpaikka Helsingin vaalipiiriin¹. Kaksi koulua ilmoittautui mukaan ja valinta tehtiin Nuorten parlamentin työryhmässä arpomalla.

Oheisessa kartassa on mukana kaikkien koulujen paikkakunnat, jotka olivat valmistautumassa kevään istuntoon.

<https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1nbRNHmRoLrwDQIQBf-AgFuQwHkX1w5UJ&ll=55.61003872553767%2C12.957062549999932&z=3>

¹ Yksinkertaisuuden vuoksi ulkosuomalaisen koulun vaalipiiriksi valittiin Helsingin vaalipiiri

Taulukko 1

Nuorten parlamentin istuntoon 27.3.2020 tulonsa vahvistaneet koulut ja edustajat vaalipiireittäin.

Vaalipiiri	Kouluja	Oppilasedustajia	Toimittajaoppilaita	KED
Helsingin	15	18	14	22
Hämeen	15	17	15	14
Kaakkois-Suomen	10	14	9	17
Keski-Suomen	7	9	5	10
Lapin	3	6	1	7
Oulun	17	20	13	18
Pirkanmaan	11	14	10	19
Satakunnan	9	12	8	8
Savo-Karjalan	8	11	7	15
Uudenmaan	45	51	41	36
Vaasan	11	15	10	16
Varsinais-Suomen	8	12	7	17
Ahvenanmaan maakunnan	0	0	0	1
Yhteensä	159	199	140	200

Taulukkoon 1 on koottu istuntoon valmistautuneiden koulujen lukumäärä ja oppilasedustajien ja toimittajaoppilaiden määrät vaalipiireittäin. Oppilasedustajia on mukana 199 kappaletta, koska puhemies säilyttää paikkansa Nuorten parlamentin istunnossa. Vertailun helpottamiseksi taulukossa on myös kunkin vaalipiirin kansanedustajien (KED) lukumäärä. Ahvenanmaan maakunnasta oli yksi koulu ilmoittautunut mukaan, mutta koulu perui osallistumisensa.

Nuorten parlamenttiin saapui määräaikaan mennessä yhteensä 145 kysymystä ja kaksi määräajan jälkeen. Kysymykset lajitellaan ministeriöittäin ja ministereittäin. Kysymysten lajittelu ei ole aivan ongelmatonta, koska usein kysymyksissä saattaa olla poikkileikkaavia teemoja, ja olisi siten

sijoitettavissa useammalle ministerille. Selkeyden vuoksi kukin kysymys on sijoitettu vain yhden ministerin alaisuuteen. Taulukkoon 2 on koottu kukin ministerin hallinnonalaan liittyneet kysymykset.

Taulukko 2

Suulliset kysymykset ministereittäin

Ministerit	
Pääministeri Sanna Marin	4
Valtiovarainministeri Katri Kulmuni	4
Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen	1
Ulkoasiainministeri Pekka Haavisto	3
Sisäministeri Maria Ohisalo	3
Elinkeinoministeri Mika Lintilä	3
Työministeri Tuula Haatainen	4
Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen	24
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeri Aino-Kaisa Pekonen	1
Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru	20
Kuntaministeri Sirpa Paatero	1
Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka	14
Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist	2
Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari	0
Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson	8
Puolustusministeri Antti Kaikkonen	4
Opetusministeri Li Andersson	32
Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen	4
Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä	13
Yhteensä	145

Nuorten parlamentin istunnon päiväjärjestys laaditaan saapuneista kysymyksistä. Määräaikaan mennessä saapuneista kysymyksistä koottiin sähköinen äänestys, jotta nuoret voivat osallistua päiväjärjestyksen tekoon äänestämällä haluamiaan kysymyksiä. Linkki toimitettiin ensisijaisesti

osallistuville kouluille. Tämän lisäksi linkki jaettiin FB-ryhmissä. Äänestysaika oli 3.-16.2.2020. Vastaajia oli 2115, kun vuonna 2018 vastaajia oli 1491.

Taulukko 3

Äänestyksessä eniten ääniä saaneet kysymykset

Kysymyksen otsikko	Äänimäärä
Kuukautissuojien arvonlisäveroprosentin alentaminen Suomessa	471
Velkaantumisen vähentäminen	295
Toimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi	285
Nuorten työllistymisen helpottaminen	278
Naisten ja miesten palkkaerot	268
Biohajoavien pakkaus- ja kertakäyttömateriaalien valmistamiseen panostaminen	254
Brexitin vaikutukset suomalaisten nuorten mahdollisuuksiin opiskella ja työskennellä ulkomailla	247
Suomen huononeva huoltosuhde	233
Sotilaallisen jännitteen kasvaminen maailmassa	225
Hallituksen varautuminen kansainväliseen terrorismiin	225
Nuoret ja mielenterveys	216
Ruokavaliokorvauksen palauttaminen	210
Rikos ja rangaistus tasapainoon	208
Bensaveron tarve	198
Ilmastonmuutos ja syntyvyyden romahdus	194
Turvapaikanhakijoiden palautusten perustelut	182
Suomen luonnontilaisten metsien säilyminen	181
Nuorten tuettu asuminen	180
Maksuttoman ehkäisyn kokeilu	179
Säästäminen kansanedustajien palkoista ja hallituksen avustajien määrästä	173
Ilotulitteiden kieltäminen	171
Kaupunginosien leimautuminen maahanmuuttajien vuoksi	169

Taulukosta 3 selviää 22 eniten ääniä saaneen kysymyksen otsikko. Vaikka saapuneista kysymyksistä lähes neljännes liittyi opetusministerin toimialaa, niin äänestyksessä suosiota saivat myös muut kuin koulutukseen ja opetukseen liittyvät kysymykset. Mukana suosituimmissa kysymyksissä on arkipäiväiseen toimeentuloon, ilmastonmuutokseen, ulkomailla opiskeluun ja työntekoon liittyvä sekä turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Verotus kiinnostaa

Verotukseen liittyviä kysymyksiä saapui useita. Nuoret kysyivät hallitusohjelmakirjauksista kestävään kehitykseen liittyvän verouudistuksen tilannetta ja toteuttamista², polttoaineen verotuksen kiristymisen vaikutuksista harvaan asutuilla seuduilla asiointi- ja vapaa-ajan liikenteessä³, tivattiin tieverkon käyttäjiltä kerättyjen verojen kohdentamisesta tieverkoston ylläpitämiseen⁴ ja verovähennyksiä vastuullisesti tuotettuihin elintarvikkeisiin⁵. Verotukseen liittyi myös kysymys aikeista alentaa kuukautissuojien arvonlisäveroprosenttia välttämättömien tarvikkeiden kuten lääkkeitä ja elintarvikkeiden tapaan⁶. Verokannan alentamista kysyttiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi korottamalla kasvihuonepäästöjä lisäävien tuotteiden veroa ja vastaavasti alentamalla kasvihuonepäästöjä hillitseviltä tuotteita⁷.

Oikeuskäytännöt kiinnostuksen kohteena

Lainkäyttöön liittyviä kysymyksiäkin oli mukana muutamia. Hallitukselta kysyttiin oikeusprosessien lyhentämisestä⁸, ihmishenkeen ja -arvoon kohdistuneiden rikosten tuomioiden epäsuhdasta vero- ja huumausainerikoksiin⁹ tai talousrikoksiin¹⁰ verrattuna sekä seksuaalisen häirinnän ehkäisemisestä¹¹.

² Anni Nousiainen, Mäntynummen koulu

³ Emma Evijoki, Kittilän yläkoulu

⁴ Oliver Liukkonen, Kittilän yläkoulu

⁵ Salla Tyrkäs, Heinsuon koulu

⁶ Veera Bohjanen, Jaakko Ilkan koulu

⁷ Noora Auvinen, Porin suomalaisen yhteislyseon koulu

⁸ Iris Nuutinen, Pitkäjärven koulu

⁹ Jenna Holi, Kiinamyllyn koulu

¹⁰ Kasper Salonen, Vesilahden yhteiskoulu

¹¹ Kerttu Rintola, Länsi-Porin koulu

Konfliktit, kriisit ja maanpuolustus

Hallitukselta tiedusteltiin Pohjois- ja EU-maiden kanssa sovituista toimintamalleista konflikteihin ja kriiseihin¹² liittyen, pohdittiin, onko syytä huoleen Yhdysvaltojen ja Persianlahden maiden välisestä tilanteesta¹³ ja onko keskustelu kolmannesta maailmansodasta aiheellinen ja miten Suomi on varautunut kasvaneeseen sotilaalliseen jännitteeseen Euroopassa ja muualla¹⁴. Kansainvälisen terrorismin uhasta ja toiminnasta mahdollisen iskun tapahduttua haluttiin selkoa hallitukselta¹⁵.

Nuoret halusivat kiinnittää päättäjien huomion ikäluokkien pienenemisen aiheuttamaan haasteeseen maanpuolustuksen turvaamisessa¹⁶, asepalveluksesta kieltäytymisen seurauksiin liittyvään epätasa-arvo¹⁷, asevelvollisuuteen liittyvään epätasa-arvo sukupuolten välillä¹⁸ ja mahdolliseen puolustusliittoon Suomen ja Ruotsin välillä¹⁹.

Työllisyyteen huomiota

Mikromuovikertymien vähentäminen ja samalla työpaikkojen luominen, suomalaisen huippuosaamisen kytkeminen biohajoavien pakkaus- ja kertakäyttömateriaalien kehitystyöhön ja teolliseen valmistamiseen penättiin tekoja²⁰. Hallitukselta toivottiin toimenpiteitä, joilla taattaisiin jokaiselle samana vuonna syntyneelle yhtäläiset työllistymismahdollisuudet riippumatta siitä, milloin henkilö on kyseisenä vuonna syntynyt²¹. Hallitukselle ilmaistiin huoli siitä, että hyvin koulutetut nuoret muuttavat töihin ulkomaille²². Haluttiin tietää, miten brexitin ja mahdollisesti muidenkin maiden irtautuminen EU:sta tulevat vaikuttamaan mahdollisuuksiin työskennellä ja opiskella

¹² Peppi-Lotta Pakaslahti, Raumanmeren peruskoulu

¹³ Aurora Frantsila, Hämeenkyrön koulu

¹⁴ Krista Alaste, Kesämäen koulu

¹⁵ Simo Hämäläinen, Sydän-Laukaan koulu

¹⁶ Petrus Mäkinen, Seinäjoen lyseo

¹⁷ Kalle Koskinen, Ehnroosin koulu

¹⁸ Tuomas Lahtinen, Kaukalahden koulu

¹⁹ Matias Mikkola, Vanttilan koulu

²⁰ Mimosa Pellonpää, Simonkylän koulu

²¹ Oskari Nätylä, Ähtärin yhteiskoulu

²² Vertti Niskanen, Riihikallion koulu

ulkomailla²³. Työttömyyden hoidosta haluttiin vastauksia²⁴, samoin kuin työvoiman alueellisesta ja ammatillisesta liikkuvuudesta²⁵.

Ilmastonmuutosta tarkasteltiin useasta näkökulmasta

Valtioneuvostolta haluttiin selvitystä yleisistä suunnitelluista toimista jo tänä vuonna²⁶, lämpenevien talvien aiheuttamiin ongelmiin esimerkiksi talviurheiluille²⁷, konkreettisista asioista ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi²⁸ ja Suomen tulevaisuudesta ilmastonmuutoksen paineessa²⁹. Haluttiin myös tietää, mitä ilmastonmuutoksen torjumiseksi³⁰ tehdään tulevaisuudessa, kun Suomi on saavuttanut tavoitteensa päästöjen vähentämisessä³¹ tai miten teknologia voi tasapainottaa tilannetta³². Suomen tavoitteen hiilineutraalisuudesta ja metsien hakkuun lisäämisen välisestä ristiriidasta toivottiin selitystä valtioneuvostolta³³. Osallistujat halusivat kysyä hallituksen mahdollisista uusista tavoitteista EU:n ilmastohätätilan julistuksen jälkeen³⁴. Hallitukselta kysyttiin näkemystä siitä, millaisia keinoja kouluilla on vaikuttaa Suomen tavoitteeseen olla hiilineutraali 2035³⁵ ja miten ylipäätään varmistamme tämän tavoitteen toteutumisen³⁶. Hallitukselta haluttiin saada vastaus maailmanlaajuisiin toimiin ilmastonmuutoksen estämiseksi³⁷. Nuoret pohtivat, olisiko järkevämpää keskittyä kierrätykseen, kotimaiseen tuotantoon ja julkiseen liikenteeseen, kun osa valtioista näyttää mitätöivän muiden maiden ponnistelut päästöjen minimoinnista³⁸ ja mitä aikomuksia Suomella on, jotta suomalaiset voisivat siirtyä edullisimmin sähkö- tai

²³ Tatu Lauren, Vuoniityn peruskoulu.

²⁴ Anceliga Friman, Porin suomalainen yhteiskoulu

²⁵ Eerika Poikolainen, Takahuudin koulu

²⁶ Aamu Kallio, Kouvola yhteiskoulu

²⁷ Aino Lehmusoksa, Lahden yhteiskoulu

²⁸ Sanna Hellä, Virolahden yläaste ja lukio

²⁹ Sinna Briitta Sieppi, Vuotson koulu

³⁰ Sami Mäkelä, Padasjoen yhtenäiskoulu

³¹ Leevi Haverinen, Kesälahden koulu

³² Selma Marina Savolainen, Kankaisten koulu

³³ Alina Uusitalo, Kaakkurin koulu; Onni Lecklin, Tapiolan koulu

³⁴ Mette Mertala, Myllytullin koulu

³⁵ Kiia Heikkinen, Peltolan koulu

³⁶ Emma Hanagan, Kinnarin koulu; Matias Niemi, Kilonpuiston koulu

³⁷ Sofia Kekarainen, Sydän-Laukaan koulu

³⁸ Vilma Huunonen, Valkeavuoren koulu

biokaasuautoihin³⁹. Tavallisten kansalaisten mukaan saaminen ilmastotoimiin kiinnosti⁴⁰, samoin ilmansaasteiden lisääntyminen isoissa asutuskeskuksissa⁴¹. Nuoret nostivat esille julkisen liikenteen kehittämisen yhtenä keinona ilmastonmuutoksen torjumisessa⁴² sekä lentoliikenteen⁴³ että muun liikenteen päästöjen kasvun hillitsemisen⁴⁴.

Muovijätteen keräys julkisista tiloista⁴⁵, muovipussien aiheuttamien ympäristöongelmien ratkaiseminen sekä valtamerten suojelemiseksi kaavailtujen toimenpiteiden esimerkiksi kieltämällä jotkut muovituotteet⁴⁶ ja pikamuodin vähentäminen olivat teemoja, joista nuoret halusivat ympäristöön liittyen tietää hallituksen suunnitelmista ja toimenpiteistä. Ilmastonmuutoksen hillintään liittyen kysyttiin myös koulujen, ruokakauppojen⁴⁷ ja kuntien⁴⁸ auttamisesta pienentämään ruokahävikkiä.

Kysymykset luonnontilaisten metsien säilymisestä⁴⁹, avohakkuiden laillisuudesta⁵⁰ ja vähentämisestä⁵¹ olivat esillä. Ilmastotavoitteiden saavuttamiseen liittyi kysymys soiden talouskäytön aiheuttamista kasvihuonepäästöistä ja niiden vähentämisestä⁵² sekä maaseudun roolista ilmastonmuutoksen liittyvissä asioissa.

Ympäristöön liittyen haluttiin tietää Itämeren päästöjen valvonnasta⁵³ sekä arktisen alueen ikiroudan sulamisesta⁵⁴.

³⁹ Viivi Saarinen, Luvian yhtenäiskoulu

⁴⁰ Nelli Lohilahti, Havukosken koulu

⁴¹ Valio Valtokari, Anttolan yhtenäiskoulu

⁴² Hilla Nummiola, Ylistaron koulu; Amanda Runni, Albert Edelfeltin koulu

⁴³ Taika Kautto, Koivukylän koulu

⁴⁴ Jonne Nykänen, Havukosken koulu

⁴⁵ Nelly Kinnunen, Nummen yhtenäiskoulu

⁴⁶ Viivi Leino, Hetan peruskoulu

⁴⁷ Ella Ojala, Turengin yhteiskoulu

⁴⁸ Wilma Heikkinen, Waltterin koulu

⁴⁹ Aino Olkkonen, Kurkelan koulu

⁵⁰ Johan von Bonsdorff, Åshöjdens grundskola

⁵¹ Jan-Erik Wikholm, Karjaan yhteiskoulu

⁵² Meri Kauppinen, Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu

⁵³ Pyry Reinikainen, Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu

⁵⁴ Hanna Rajamäki, Hakkarin koulu

”Mysterisairaus” ja homekoulu esillä

Suomen suunnitelmista ”mysterisairauteen” eli korona-virukseen varautumisesta tiedusteltiin hallitukselta⁵⁵ sekä miten eduskunta suhtautuu kasvaneeseen rokotevastaisuuteen⁵⁶. Kysyttiin myös koulujen kosteusvaurioihin liittyen toimenpiteitä ja erityisesti, miksi toimenpiteet puuttuvat⁵⁷.

Nuorten mielen hyvinvointi kirvoitti useita kysymyksiä

Valtioneuvostolta haluttiin tietää, mitä hallitus aikoo tehdä, jotta nuoret saavat apua ja tukea mielenterveysongelmiinsa⁵⁸, voisiko oppivelvollisuuden laajentamiseen varatut määrärahat kohdentaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin⁵⁹ ja vähentävätkö oppivelvollisuuden kohdennettavat resurssit mielenterveyspalveluiden resursseja⁶⁰, voisiko kouluissa olla psykiatrisia sairaanhoitajia⁶¹ ja ovatko panostukset nuorten mielen hyvinvointiin riittävät⁶². Koulupsykologien suositellun oppilasmäärän alentaminen⁶³ oli kysymyslistalla.

Haluttiin kysyä transnuorten hyvinvoinnin lisäämisen toimenpiteistä⁶⁴ ja muun sukupuolisten aseman parantamisesta⁶⁵. Nuorten syrjäytymiseen, yksinäisyyteen ja kiusatuksi tulemiseen kysyttiin ratkaisuja ja toimia erityisesti tukitoimien osalta varhaisessa vaiheessa⁶⁶.

⁵⁵ Lassi Moisio, Urjalan yhtenäiskoulu

⁵⁶ Daniel Göös, Seinäjoen lyseo

⁵⁷ Niilo Selin, Hakkarin koulu

⁵⁸ Hilda Tölli, Saloisten koulu; Anni Martikainen, Maikkulan koulu; Ella Filppula, Variskan koulu; Ella Karjalainen, Ylikylän koulu; Oona Jussila, Urheilupuiston koulu; Sohvi Mikkonen, Arppen koulu

⁵⁹ Okko Pohjola, Tupoksen koulu

⁶⁰ Mimmi Malja, Poikolan koulu

⁶¹ Rihaam Juwaisir, Ruusuvuoren koulu

⁶² Mikko Karjalainen, Kiviniityn koulu

⁶³ Sofia Teppo, Nummen yhtenäiskoulu

⁶⁴ Emma Voutilainen, Ahmon koulu

⁶⁵ Tuuli Kajosaari, Otalammen koulu

⁶⁶ Marusa Hupli, Härkävehmaan koulu

Nuorten elinolosuhteet

Elinolosuhteisiin liittyen kysyttiin korkeakoulutoiminnan laajentamisesta aikaisempaa useampaan maakuntaan⁶⁷. Nuorten tuetusta asumisesta erityisesti erityiskoulujen osalta⁶⁸ ja lapsiköyhyyteen liittyvistä konkreettisista tavoitteista⁶⁹ lähetettiin kysymykset.

Syntyvyyden aleneminen kirvoitti kysymyksen siitä, miten yhteiskuntamme selviää haasteesta., joka aiheutuu ikäluokkien pienenemisestä⁷⁰. Suomen aborttilakia toivottiin muutettavaksi siten, että aborttiin ei tarvittaisi erityistä syytä⁷¹ ja haluttiin hallituksen näkökulmia maksuttoman ehkäisyn kokeiluun⁷².

Huumeista johtuvien ongelmien ja päihdekuolemien vähentäminen ja sähkötupakan makuaineiden myynnin estäminen⁷³ kiinnostivat aiheina nuoria. Ruokavaliokorvausten⁷⁴ palauttamisesta kysyttiin myös.⁷⁵

Ajokortin myöntämiskärajan laskemista 17 vuoteen perusteltiin nuorten hankaluudella liikkua kouluun ja harrastuksiin haja-asutusalueilla⁷⁶. Ajatuksia oli herättänyt muuttuneen ajolupakoulutuksen kielteiset vaikutukset erityisesti kuljettajan taitotason osalta⁷⁷.

Haluttiin tietää yleisesti ”millaisin toimin hallitus turvaa syrjäkyläisten lasten ja nuorten koulutukseen ja palveluihin pääsyä, harrastamista ja alueellisen tasa-arvon toteutumista^{78?}” Kysyttiin myös

⁶⁷ Lauri Töykkälä, Eurajoen yhteiskoulu

⁶⁸ Ruusu Haapaja, Valteri

⁶⁹ Fanni Peltola, Myllytullin koulu

⁷⁰ Anni Saarinen, Talvisalon koulu; Eemeli Onatsu, Pielisjoen koulu

⁷¹ Henriikka Rautanen, Pohjoispuiston koulu

⁷² Hertta Valanta, Salpausselän peruskoulu

⁷³ Susanna Iivanainen, Virolahden yläaste ja lukio

⁷⁴ Lukas Koskinen, Maikkulan koulu

⁷⁵ Nelly Honkimaa, Nummelanharjun koulu

⁷⁶ Väinö Niskanen, Jyväskylän normaalikoulu

⁷⁷ Aada Toropainen, Arppen koulu

⁷⁸ Sofia Niemelä, Vääksyn yhteiskoulu

koulukuljetusten maksullisuudesta toisella asteella⁷⁹ ja mahdollisuudesta kuntarajan ylittävän koulubussikortin toteuttamisesta⁸⁰.

Elinolosuhteisiin liittyvät kysymykset, jotka koskivat opintotuen ja opintolainan valtiontakauksen myöntämisen ikärajan alentamista 15 vuoteen keskiasteella opiskelevien osalta⁸¹, opintorahaan liittyvän ikärajan laskemista⁸² ja opintorahaan kohdistuneisiin leikkauksiin⁸³.

Nuorten työ- ja harrastusmahdollisuuksien vähäisyys haja-asutusalueilla⁸⁴, lasten ja nuorten harrastaminen kalleus⁸⁵ ja nuoren kulttuuriharrastuksen tukeminen samoin kuin nuoria urheilijoita tuetaan⁸⁶ olivat teemoina mukana lähetetyissä kysymyksissä.

Koulussa aterioivien oppilaiden määrän lisäämiseen liittyvät keinot⁸⁷, resurssien lisääminen ja laadukkaalle kouluruualle asetettavat kriteerit⁸⁸, kouluruokailun ilmastovaikutusten vähentäminen kotimaisella terveellisellä lisäkkeellä⁸⁹, oppilaiden ilmastovastuullisten valintojen helpottaminen kouluruokailuun liittyen⁹⁰, valtion korvamerkityn määrärahan osoittaminen kouluruoan monipuolistamiseksi ja kotimaisen kalan ja luomutuotteiden mahdollistamiseksi⁹¹ ja kasvisruoan maun parantaminen⁹² kiinnostivat Nuorten parlamenttiin osallistuvia.

Nuorten vaikutusmahdollisuuksien, eli mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon, toteutumista ja mahdollisia toimia tilanteen parantamiseksi⁹³ tentattiin.

⁷⁹ Alma Rautio, Oulaisten yläkoulu

⁸⁰ Elsa Tanskanen, Sakarinmäen peruskoulu

⁸¹ Josefiina Vuontisjärvi, Hetan peruskoulu

⁸² Kia Halttunen, Lievestuoreen koulu

⁸³ Sylvi Nurmi, Meri-Porin yhtenäiskoulu

⁸⁴ Mimosa Ahola, Frosteruksen koulu

⁸⁵ Sara Hyötyläinen, Ahmon koulu

⁸⁶ Sara Martikkala, Nurmon yläaste

⁸⁷ Ossi Harjunpää, Kaarisillan yhtenäiskoulu

⁸⁸ Noa Lindqvist, Sotungin koulu

⁸⁹ Eetu Syrjä, Harjun koulu

⁹⁰ Olivia Laakso, Perniön yhteiskoulu

⁹¹ Akusti Väisänen, Koulunmäen yhtenäiskoulu

⁹² Ida Voutilainen, Saunalahden yhtenäiskoulu

⁹³ Lauri Pyykkö, Aurinkolahden peruskoulu

Hallitukselta haluttiin saada myös näkemys Suomen demokraattisen järjestelmän muuttamisesta kansan mielipiteitä kuuntelevaksi⁹⁴.

Koulutukseen liittyvät aiheet

Koulutusjärjestelmän erinomaisen laadun⁹⁵, resurssien⁹⁶ ja maksuttoman toisen asteen resurssien⁹⁷ varmistamisesta, kaikkien nuorten oikeuden oppimiseen turvaamisesta⁹⁸, oppivelvollisuusikärajan nousun vaikutuksesta lukiolaisten koulutarvikkeiden kustannuksiin⁹⁹ kiinnostivat. Nuoria pohditutti myös peruskoulun päättöarvioinnin toteuttaminen ylioppilastutkinnon kaltaisella valtakunnallisella kokeella¹⁰⁰, alakoululaisten medialukutaidon kehittäminen ja digitalisaation haittojen ehkäiseminen¹⁰¹, ammatillisen koulutuksen tason kohentaminen¹⁰², nuorten kannustaminen hakeutumaan hoitoalan opintoihin¹⁰³ ja mahdollisuus suorittaa ylioppilaskirjoitukset englannin kielellä¹⁰⁴. Oppiaineiden valinnanmahdollisuuden lisääminen¹⁰⁵ ja nuorten käytännöntaitojen vahvistaminen lisäämällä ammatillisiin taitoihin liittyvää koulutusta¹⁰⁶ peruskoulun yläluokilla mietityttivät kysyjä. Nuorten lukutaito¹⁰⁷ oli myös useamman kysyjän mielenkiinnon kohteena. Kouluihin myös toivottiin Kansanedustajat kouluissa -kampanjaa¹⁰⁸.

⁹⁴ Oskari Pessinen, Jaakko Ilkan koulu

⁹⁵ Aatos Avonius, Karakallion koulu

⁹⁶ Vilja Leinonen, Viitaniemen koulu

⁹⁷ Susanna Rissanen, Oriveden Yhteiskoulu

⁹⁸ Lilli Viljamaa, Iittalan yhtenäiskoulu

⁹⁹ Ronja Nummela, Turengin yhteiskoulu

¹⁰⁰ Miro Maaranen, Maunulan yhteiskoulu ja Helsingin matematiikka lukio

¹⁰¹ Jyry Laurila, Hirvikosken yhteiskoulu

¹⁰² Veikka Kautto, Nokianvirran koulu; Sylvi Nurmi, Meri-Porin yhtenäiskoulu

¹⁰³ Marianne Luoma, Soinin yhtenäiskoulu

¹⁰⁴ Josef Seoudi, Espoo International School

¹⁰⁵ Pietu Mustonen, Oulun kansainvälinen koulu

¹⁰⁶ Aku-Pekka Rasa, Anttolan yhtenäiskoulu

¹⁰⁷ Amina Awad, Länsimäen koulu; Mette Asp, Keskuskoulu; Niklas Hämäläinen, Pohjolanrinteen koulu

¹⁰⁸ Topias Salminen, Porin lyseon lukio

Muita teemoja

Kysyttiin vanhustenhoidon parantamisen toimista¹⁰⁹. Turkistarhauksen kieltäminen¹¹⁰, susien poikkeuslupakaatolupien EU-tuomioistuimen päätöksenmukaisuus¹¹¹ ja hirvikannan säätelyn mahdollisuus mäntytaimikoiden suojelemiseksi¹¹².

Infrastruktuurin kehittämisen suunnitelmista rataverkoston¹¹³, itäradan¹¹⁴ ja tieverkoston¹¹⁵ osalta haluttiin saada tietoa.

¹⁰⁹ Lotta Vainio, Anna Tapion koulu

¹¹⁰ Ina Väisänen, Orimattilan yhteiskoulu

¹¹¹ Inga Koskenniemi, Linnakankaan koulu

¹¹² Pinja Kurtti, Rukan koulu

¹¹³ Kustaa Mattson, Hämeenlinnan yhteiskoulu

¹¹⁴ Sanni Viherlehto, Kouvolan yhteiskoulu

¹¹⁵ Joonas Visuri, Jokirannan koulu; Oliver Liukkonen, Kittilän yläkoulu